

DARBININKAS

Organas Amerikos Lietuvių
Būmo Katalikų Būvimo
Jausmo Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
— BŪVO —
UTARNINKAIS, KETVERGAINI
SUBATOMIS.
Metama \$4.00
Ukrubė metama \$6.00
DARBININKAS
866 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 428.

POL. IX, No. 4. KETVIRTADIENIS, SAUSIO 10-9, 1924. Kaina 4 centai

Darbas ir koperacija Del Rusijos pripa- žinimo

KOOPERATYVIS GARADZIUS.

BROOKLYN, N. Y. — Finali kooperatoriai stojo garadzius biam. 24 kooperatoriai sudaro \$20,000 ir įsteigė The Cooperative Garage.

NEPRITARĖ.

WASHINGTON. — Amerikos Darbo Federacijos sekretorius Morrison pasiuntė Meksiką prezidentui Obregonui telegramą, kurioj sakoma, kad Amerikos darbininkose nėra nei jokio pritavimo dabartiniam Meksikos maistui. Morrison užtikrino Obregoną, kad sukilioti negaus jokios paramos nuo Amerikos darbininkų.

KIEK ATSEJO.

WASHINGTON. — Amerikos valdžiai valdymas geležinkelų karo metu atsejo \$1,696,000,000.

SUTAUPĖ \$80,000.

E. ST. LOUIS, Ill. — St. Louis Producers' Livestock Commission As'n, kuri veda bižnį kooperatyviu būdu, sutalpė savo kostumeriams per 1923 m. \$80,000. 1922 m. sutalpė \$40,000. Ta organizacija pernai pardavė 11,600 vagonų gyvulių.

SPEIGAI.

CHICAGO. — Vidurines valstijas užpnolė dideli speigai.

PRANEŠIMAS

Lietuvių Darbininkų Kooperatyvės Sąjungos Naujosios Anglijos apskr. pusmetinis suvažiavimas įvyks Sausio (Janv.) 13 d., 1924 m. 1 val. po pietų, Lietuvių Rymo Katalikų Nekalto Prasidėjimo Panos Marijos parapijos bažnytinėje salėj, 432 Windsor St., Cambridge, Mass.

M. M. Kamandulis, pirm.

J. V. Smilgis, raštininkas.

"DARBININKO" 1924-TŲ METŲ KALENDORIUS.

"Darbininko" Kalendaris 1924 metams jau gatavas. Sekančią savaitę bus išsiųstinėtas L. D. K. S. kuopoms, duosime kalendarį dovanai. Apart kalendariaus, sausio mėn. užsirašiusiems "Darbininką" duosime dar tas pačias dovanas, kokias gavo užsirašiusieji gruodžio mėn., 1923, t. y. knygų iš mūsų katalogo už \$1.50.

Agentams už kalendariaus pardavinėjimą duosime 25%.

Kurie jų mano parduoti, lai atsišaukia į

PASKELBE PLATFORMĄ.

LONDON. — Anglijos naujai rinktas parlamentas susirinko. Prie tos progos Darbo Partija buvo surengusi prakalbą. Kalbėjo darbininkų vad. McDonald. Be kito ko jis pasakė:

"Atsidaro naujas pasaulis. Mes esame prie valdžios sienės. Bėgyje keletas sekamųjų dienų mes galime būti pašaukti užimti ofisą. Mes neatsisakysime, tą padaryti.

"Mes nesiveržame prie valdžios vairo, nes mes einame į subankrutįsį dvarą. Bet mes to neieškojame, nes mes nevengiame atsakomybės, kuri seką mūsų partijos evoliucijai."

Toliau jis sakė, kad "Darbo Partija eiti valdžion ne generalų rinkimų rengti, bet gerą darbą dirbti. Sakė, kad jei kapitalas imis bėgti iš Anglijos, tai ne delto, kad Darbo Partija jį pabaidys, bet kad baifis biznieriui pasibaidys.

"Mūsų tikslas," sakė McDonald, "yra panaikinti klišis, kurios neleidžia Europai ir visam pasauliui istoti į vėžes. Mano ir mano draugų užduotis yra sumobilizuoti vyrus ir moteris geros valios ir gero išmanymo ir pirmutinę pareigą yra įkurti taiką ir tvirtą taikos sąlygas."

KIEK BALSUOTOJŲ.

NEW YORK. — Užsiregistravusių balsuotojų New York miesto yra 1,023,904. 32 metų balsuotojų yra moterys.

LENKAI FRANCIJOS.

Kadangi Francijoj žmonių skaičius mažėja, tai trūksta darbininkų. Trūkstančių darbininkų Francija gauna iš Italijos. Bet daugiausia iš Lenkijos. Dabar lenkų Francijoj yra 300,000 vien vyrų. Jie ten įgija savo bažnyčias, mokyklas, kur užlaikoma lenkų kalba. Lenkų kunigų Francijoj yra dabar 45.

DISKUSIJOS APIE RUSIJĄ. UŽ RUSIJOS PRIPATINIMĄ.

WASHINGTON. — Kaip jau ankščiau minėta senatorius Lodge turėjo kongrese prakalbą apie tai, kad Rusijos vyriausybė yra visiškai susirišusi su visu šalių komunistinėmis partijomis ir per jas bando revoliucijas kelti. Todėl su tokia valdžia negalima užmegsti diplomatinį santykių.

GAVO MAISTO.

NEW YORK. — Gauta žinia iš Vokietijos, kad pirmutinis maisto siuntinys iš Amerikos Vokietijos badaujantiems jautantis. Tą maistą pasiuntė tam tikras komitetas, kurio pirmininku yra Maj. Gen. Henry T. Allen, buvęsis perdėtinis Amerikos okupacinių armijos Vokietijoj.

Pranešima sakoma, kad maistas atėjo į Berlyną pačiu laiku. Pranešama, kad Berlyne pienotėra dešimta dalis prieškarinio dangio. Ketvirta miesto gyventojų dalis laikdarybės užlaikoma.

Gen. Allen'o komitetas dabar įsigyja, kad surinkti \$10,000,000.

ISTATYMŲ LIGA.

ST. PAUL, Minn. — Adv. John L. Levin savo prakalboj, viename klube sakė, kad Amerike užėjo įstatymų leidimo liga. Sakė, kad Amerike esą 28,000 įstatymų leidimo įstaigos, kurios kasmet išleidžia 200,000 su viršum naujų įstatymų. Pernai kongrese buvo įnešta 15,000 bilijū, iš kurių 500 tapo įstatymais.

ISVIJO BANKININKA.

PARYŽIUS. — Francijos vidurinių reikalų ministeris liepė išvyti Holandijos bankininką Druzen už tai, kad jis garsiai kalbėjo apie Francijos franko puolimą.

PRIGERĖ VONIOJ.

ST. LOUIS, Mo. — Marcus F. Sperry, 39 m. amžiaus, vieno laikraščio redaktorius, prigėrė vonioj. Gydytojai ištyrė sakė, kad jis besirėdymas apalpė ir smuko vonion galva žemyn.

SALTAI PRIĖMĖ.

ATENAI. — Dabartiniai Graikijos ponai, išviję karalių, pašaukė Venizelosą į Paryžiaus ministerijų kabinetui sudaryti. Venizelos atvyko, bet žmonės jį šaltai priėmė.

PARDAVĖ GINKLŲ.

WASHINGTON. — Sav. Valstijų valdžia sutiko parduoti Meksiką valdžiai 5,000 šautuvų, 5,000 kovinių ir aštuonis orlaivius. Šitie ginklai ir amunicija bus suvartoti pamaigimui kilusio maikto.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS.

(Elitos pranešimai)
VILNIUS, XII-17. Kišasi ir redaktorius paslapti. Lietuvių laikraščio "Lietuvos Rytai" redaktorė leidėja buvo pašaukta polit. policijos valdybą, kurioje nuodugniausiai iškvotė pareikalavo pasakyti, kas laikraštį dirba, kaip sakant, lenkų policija panorėjo patirti spaudos paslaptį. Idomu, kad rusų "behranka," žinodama įsivyravusios paslapties neliečiamybę, nei nebandydavo nosies kišti kur nereikia.

Šia proga reikta priminti, kad ne kar kitur, kaip Vilniuj panorėjus įvesti mokesčius ir publicistams, kaip laisvosios profesijos žmonėms to laiko lenkų vilniškių laikraščiai, pradedant "Gazeta Wileńska" ir baigiant "Dzienn. Wileński," buvo pavargę smaridią akciją prieš priemones, kurios atidegtų spaudos paslaptį, — ir tas sumanymas žlugo. Tačiau lenkų policija to neatsimenant, jūo labiau, kad čia norima patirti lietuvių spaudos paslaptį.

PRIGERĖ 13 ŽMONIŲ.

VIGO, Ispanija. — Jau įvyko jūrų apsisveikimas ir žmonių, septimį žmonių, bėta.

KIEK NUKALĖ.

DESIMTUKŲ.

PHILADELPHIA, Pa. — Šio miesto pinigų leidybos dirbtuvėj pereinantis metais nulieta buvo 201,650,000 įvairių pinigų. Jų vertė \$52,094,980. Desimtųjų atimta 50,130,000. Nekuomet per vienus metus nebuvo nulieta tiek desimtųjų.

NAUJAS HOTELIS.

CHICAGO, Ill. — Congress hotelis yra iškioi svarbiausių Chicago ir vienas svarbiausių hotelių visoj Amerikoje. Dabar planuojama naujas dar didesnis hotelis, kurs atseis \$22,000,000. Turės 3,000 kambarių. Bus didžiulė salė konvencijoms.

SUŠALO FARMERYS.

MANKATO, Minn. — William Purdy, 50 m. amžiaus, gyven savo farmukėj vienas. Kaimynai jį rado stuboj sušalusį.

RADO SKEVELDĄ.

PARYŽIUS. — Palei Sielijos salą rasta orlaivio skeveldas. Pasirodo, kad tai šmotas Francijos žuvusio orlaivio Dixmude. Po to skeveldos ištyrimo pasirodė, kad orlaivis turbūt sprogo perpus.

\$5,000 UŽ KIAUSINĮ.

NEW YORK. — Kiaušiniai pakilo iki to, kad už vieną kiaušinį reikalaujama \$5,000.

RIETAVAS. Miestelis atgaisau teatro rūmus. Kad tas jų ja. Šiais metais išgrįsta viena noras neatšaltų, geistina, kad gatvė, pastatytas per Jūrą til- ir valstybinė drama, gastrostas, padirbti ir patalysiti lentų liudama provincijoj. Kedai- saligatviai, višą miestelį suaisa nių neužmiršti, nes Niemet bu-koja apels, pastatytą kaleta ro užmiršusi.

KAUNO KRONIKA.

Užsidegė. 14-XII-23, 19 valandą Tilmanso dirbtuvėj iš dūmtraukio išsiveržusi liepsna uždegė stogą, bet tuojau buvo užgesinta, nuostolių nepadarėta.

Užsinaudojo. 14-XII-23, 22 valandą Klaipėdos krašto Martynavičius Fridrikas gyv. Smėlio g. Nr. 8, del nežinomos priežasties užsinaudojo, bet tuojau tapo nugalbentas Kauno miesto ligoninėn. Išaiškinimui nusinaudojimo priežasties vėdamas tardymas.

Sulaikyti Pranevičius. Stasys, Karpačiūnas Jonas, Bobetinskas Vladas, Leškevičius Aleksandras ir Liudvinavičius Jonas; kaltinami pavogime pil. Siroskio Voldenaro gyv. Gaisrininkų g. 12 Nr. 20 balandžio valdybos iniciatyva čia pradėta rūpintis pastatyti S. Dankantui paminklą.

Dar prieš Kalėdų Šventės Šiauliuos ketinama išleisti bepartvyvis savaitinis visuomenės, mokslo ir literatūros laikraštis "Šaulių naujienos." Leidėjas redaktorius būsiąs P. S. Parvis.

RAUDONDVARIŠ. Čia būna labai įsivyravęs girtuokliavimas, pėstynės ir visi kiti blogi darbai. Dabar energingai milicijai pasidaravus, viskas ima apirinti.

TELŠIAI. Gruodžio 2 d. vietos Liet. Katalikų Moterų Drauja šventė penkmetines savo sukaktuves.

KAZLŲ RŪDA. Prieš kelis metus čia susidarė parapija, kuri neturi bažnyčios ir pamaldos atliekamos buvusiamie belaisvių stovyklos lentų trobesy. Susidarė ir parapijos choras, kuris dar labai blogai gieda.

SIAULIAI. Vietos šaulių ir miesto valdybos iniciatyva čia pradėta rūpintis pastatyti S. Dankantui paminklą.

— Uždarė laikraštį. Vyrųsybės komisaras pranešė rašti laikraščio "Žiemia Ojezysta" redaktorėj, kad savaitraštis Vilniaus apygardos teismo sprendimu uždarytas ligi bylos išsprendimo. Už ką iškelta byla "Žiemia Ojezystai" — rašė nepasakytą.

— Vos iškraptė. "Lietuvos Rytai" rašo, kad kaimo B. mokyklon, kur mokytojavo prieš tai lietuvis mokytojas, paskutiniu laiku buvo atsisąstas lenkas mokytojas. Bet koks "galilėjus" buvo "nustebintas, kad nežinrūt skelbimų ir jo raginimų, nė vienas akimys neatėjo. O kai jis pats valkoms pradėjo rankioti, ypač idomavosi mergaitėmis, tai žmonės visi sugrūzdė, pradėjo siuntinėti delegacijas šen ten, ir galų gale žmonės susilaukė vėl savo lietuvių mokytojo.

VIEKSNIAI. Važiudamas ne vieškeliu, o lankomis, kurios dabar patinusios, ūkininkas Ertenis nusprūdo nuo tiltelio per mažą upeliuką ir prigėrė. Sakė buvo neblaivus.

PLUNGĖ. Vietos jaunimas sudarė sporto kuopelę "Žalgiris."

ŽEIMELIS. Valsčiaus Taryba kai kurias savo samatos pozicijas, pav. švietimo ir kit. sumapina per pusę ir net ligi vieno trečdaliao prieš 1923 m. Priežastis — sumažintas nuov žemės mokesnis.

KEDAINIAI. Gruodžio 9 d. gimnazijos salėj buvo suruostas vakaras pirmo už Lietuvos Nepriklausomybę žuvusiame kario — p. Lukšio paminklo naudai. Karių Mėg. Kuopelė suvaidino "Consilium facultatis" ir "Kuprotas Oželis."

Kedainiečiai ketina statyti gimnazijos salėj buvo suruostas vakaras pirmo už Lietuvos Nepriklausomybę žuvusiame kario — p. Lukšio paminklo naudai. Karių Mėg. Kuopelė suvaidino "Consilium facultatis" ir "Kuprotas Oželis."

SIUNČIA PASTU.

WASHINGTON. — Pastu departamentas skelbia, kad gruodžio mėnesyje pašta į užsienį pašusta \$5,500,000. Tuo pinigais pasiuntė ateiviai ir kitiems Europos šalys. Iš to pasirodo, kad žmonės daugiausia naudoja paštu ne tik siuntinio agentūras.

TARPAK.

Seimo narys Jerimas. Rusų demokratinės sąjungos susirinkimo pirmininkas.

(THE WORKER)
 Published every TUESDAY, THURSDAY and SATURDAY
 by
 JOSEPH'S LITHUANIAN R. O. ASSOCIATION OF LABOR
 Entered as second-class matter Sept. 13, 1916 at the post office at Boston, Mass.
 under the Act of March 3, 1879.
 Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918.
 SUBSCRIPTION RATES:
 Single copy \$1.50
 One year (12 issues) \$15.00
 Foreign countries yearly \$25.00

Lietuvos-Amerikos sintezė

JOS NAUDA.

Kartą teko man ilgai kalbėti, diskutuoti Lietuvių klanų Amerikoje su vienu iš gimusių Naujosios Anglijos intelektualų, kuriame teko ir Europos universitete mokintis, ir plačiai pasaulio pamatyti. Šviesus, doras, kilnus, prie idealizmo žmogus, karščių kalbų sukury patiekė man šitoki klausimą: „O kiek gi bus NAUDA Lietuvai, jei Amerikos lietuviai...“

„O kiek gi bus NAUDA Lietuvai, jei Amerikos lietuviai...“
 „O kiek gi bus NAUDA Lietuvai, jei Amerikos lietuviai...“
 „O kiek gi bus NAUDA Lietuvai, jei Amerikos lietuviai...“

„O kiek gi bus NAUDA Lietuvai, jei Amerikos lietuviai...“
 „O kiek gi bus NAUDA Lietuvai, jei Amerikos lietuviai...“
 „O kiek gi bus NAUDA Lietuvai, jei Amerikos lietuviai...“

KULTURINĖ SINTEZĖ

Sulig romvietiško nusistatymo, paskelbto Lietuvoje ir čia, Amerikos visuomenės ekskluziškumas, pašalvų siaurumas. Vietoje jo peršamas sintezinis, sulig kurio Lietuvos kultūrai nieks (ne teisinga, geras ir gražus) neprivalo būt svetima, vistik kna...
 Amerikos visuomenės ekskluziškumas, pašalvų siaurumas. Vietoje jo peršamas sintezinis, sulig kurio Lietuvos kultūrai nieks (ne teisinga, geras ir gražus) neprivalo būt svetima, vistik kna...
 Amerikos visuomenės ekskluziškumas, pašalvų siaurumas. Vietoje jo peršamas sintezinis, sulig kurio Lietuvos kultūrai nieks (ne teisinga, geras ir gražus) neprivalo būt svetima, vistik kna...

KAS VYKINS ŠIA SINTEZĖ?

Mūsų liandis svetimon kultūron įmesta, jautiasi visai...
 „Greičiausia ji visai „nesijaučia.“ Didėnio kalib...
 „Greičiausia ji visai „nesijaučia.“ Didėnio kalib...
 „Greičiausia ji visai „nesijaučia.“ Didėnio kalib...

Katalikai stiprėja Francijoje

1905 anti-katalikiškoji valdžia atėmė Francijos katalikų bažnyčias, mokyklas ir visuolynus. Dabartinė valdžia įsitiki...
 1905 anti-katalikiškoji valdžia atėmė Francijos katalikų bažnyčias, mokyklas ir visuolynus. Dabartinė valdžia įsitiki...
 1905 anti-katalikiškoji valdžia atėmė Francijos katalikų bažnyčias, mokyklas ir visuolynus. Dabartinė valdžia įsitiki...

bažnyčiose, visiškai nepripažindami 1905 m. „atsikrmo įstatymų“, kurie panaikino jų teises. Kadangi bažnyčios priklausė valdžiai, tai kur pasitaikydavo netolerantiška jų valdya...
 bažnyčiose, visiškai nepripažindami 1905 m. „atsikrmo įstatymų“, kurie panaikino jų teises. Kadangi bažnyčios priklausė valdžiai, tai kur pasitaikydavo netolerantiška jų valdya...
 bažnyčiose, visiškai nepripažindami 1905 m. „atsikrmo įstatymų“, kurie panaikino jų teises. Kadangi bažnyčios priklausė valdžiai, tai kur pasitaikydavo netolerantiška jų valdya...

Dabar jau artinasi Francijos parlamento rinkimai. Dabartiniam parlamente Tautinis Blokas (Bloc National) sudaro didžiūmą ir valdo visą kraštą. Besiartinant naujiems rinkimams, šis Blokas bijosi pralaimėti savo didžiūmą, tad išanksto pasigerina katalikams, kad jų balsais užtikrintus sau didžiūmą.

Jau bus arti dviejų metų, kai Tautinis Blokas, kniriesiems protestuojant, pasiuntė ambasadorium Vatikane p. C. Jonnart (sk. Zomar), garų valstybės vyrą ir narį Francūzų Akademijos. P. Jonart dirbo išvermingai ir galop įtikino Papę Pijų XI priimti Bažnyčios „atsikrmo“ įstatymą su tulumis pataisomis.

Francijos valdžia suiko galop sergėti Vatikano valdžia ant Francijos katalikų. Tam tikru valdžios dekretu buvusioji Bažnyčios nuosavybė atiradama/kelioms regionalėms korporacijoms, kurių priešaky stovės vyskupai priklausomingi tiesiog nuo Romos Papos.

Ir taip niekias užsihaigė Francijos laisvamanijos žygis prieš katalikybę. Ar pastaroji katalikų pergale sukleis indeferentuose didesni religijos vertinimą — dabar sunku būt pasakyti. Aišku bet-gi tai, kad:

Laisvamanijos ir masonerijos palegos Francijoje eina ma-
 zyn.

L. D. K. S. Programos ir Konstitucija

L. D. K. S. PROGRAMAS

I. KAS MES ESAME?

Lietuvių Darbininkų Kooperatyvė Sąjunga (pilnas vardas: Am. Liet. R. K. S. J. Juzapo Darbininkų Kooperatyvė Sąjunga) buvo sumanyta ir inkurta lietuvių darbininkų pavasarį 1915-ty metų. Ją pagimdė dvasinis ir materialinis lietuvių darbininkų vargas ir skurdas, su kuriuo pasiryžta eiti į kovą. Iš vienos pusės bausis darbininkų išnaudojimas ir viso jų gyvenimo slėgimas iš pusės kapitalistinės sistemos, iš antros gi pusės išsigalėjimas ir siuntimas lietuvių išelyių tarpe įvairios rūšies bedvių ir socialistų. — Kas dar labiau didino vargą ir skurdą — tos tai buvo svarbiausios priežastys L. D. K. S. atsiradimo. L. D. K. S. — tai idejinis judėjimas, priėmęs formą Amerikos Lietuvių Katalikų darbininkų idejinės organizacijos, L. D. K. S. — tai darbininkų organizacija, pasiryžusi darbuotis darbininkų reikalams ir gerbūviui, kaip dvasiniam, taip ir materialiam. Ji yra dalis pasaulio krikščionių darbininkų, einančių išvien tam, kad „viską atnaujinti Kristuje“, kad atkeltis socialę tvarką nustatyti pagal Kristaus mokslo dėsnį. Jos didžiausias troškimas: pasaulio krikščionių darbininkų vienybė. Jos abalsis: „nauja tvarka Kristuje“, „artyn prie Dievo Karalijos ant žemės“. Yra tai kooperatyvė lietuvių darbininkų organizacija, sudaranti dalį ir šaka Tarpautinio Kooperatorių Susivienijimo. L. D. K. S. yra įsitikinusi, kad kooperacijos judėjimas, einantis Ročdelio taisyklių nurodymais, sėkmingiausiai vykina Kristaus mokslą socialiai ekonominiame gyvenime; ir todėl L. D. K. S. des visų pastangų, kad išplėstų ir sustiprintų kooperatyvį judėjimą lietuvių darbininkų tarpe. Yra tai lietuvių darbininkų organizacija. Todėl jai rūpės lietuvių tautos reikalai, jos laisvė, demokratijos augimas ir gerbūvis, — ypač gi Lietuvos darbo žmonių reikalai. L. D. K. S. tai katalikų darbininkų organizacija; todėl jai rūpės, kad tikyba ir krikščioniškoji dora klestėtų narių darbininkų tarpe. Katalikybėje L. D. K. S. randa savo idealą ir gauna sau inkvėpinio. L. D. K. S. nėra darbininkų profesinė unija, nes ji jungia darbininkus įvairių profesinių unijų. Ji nėra taip-pat politinė partija, nes jos tikslai platesni už politinės partijos tikslus. Tačiau ir darbininkų unijomis, ir jų partijomis L. D. K. S. nėra didelę pagalbą, nes prirengia darbininkus prie vieny ir prie kitų.

II. KUR MES STOVIME.

L. D. K. S. stovi aktyviausioje trijų labiausiai mums reikiamų žmonių judėjimų: 1) pasaulio darbininkų kovą už naują gerą ir teisingą so-

cializmo, 2) lietuvių tautos kovą už laisvę ir nepriklausomybę, kaip politinę, taip ir ekonominę, 3) idejinę kovą krikščionių su Kristaus priešinkais dėl pasaulio teisės ir dėl priartinimo Dievo Karalystės ant žemės.

Jaunosios kartos auklėtojams

JAUNIMO KOOPERATYVAI

Nors kooperacijos judėjimas pilnai bolkotuoja dabartinę ekonominę tvarką ir tiesia pamatus naujai tvarkai, nors jį saisi yra radikalingiausias judėjimas pasaulyje, radikalingesnis net negu socializmo ir komunizmo judėjimas, — tačiau, nuostabus dalykas! Kooperacija maža turi priešių. Visi ją pripažįsta bent teorijoje. Visi mlenkia galvas prieš jos principus. Per daug prakibūs ir švarūs yra tie principai, kad prieš juos galima būtų drąsiai ranką kelti. Ir tie, kurie dėl savo biznio atžvilgių nemėgia kooperacijos, tačiau neina su ja į atvirą kovą, nes arba neįsirdžia kovoti prieš viešąją opinią, arba per daug pastikl kapitalizmo sistemos tvirtumui ir todėl nemena kooperacijai jokios ateities.

Jaunosios kartos auklėtojams, pakendjamus radikalias svajones, i kurias, žinoma, jie, kapitalistai, netiki. Nenumano vargšai, kad tas svajones yra lengva įvykinti ir kad jas vykdančiam smunka žemė iš po kojų kapitalistų.

Siaip ar taip, mūsų tėvai, mokytojai ir visi auklėtojai, šiandien jau be jokios baimės gali skiepti jaunosios kartos kooperacijos pradžią ir pratinti jas prie kooperatyvio veikimo — be jokios baimės būti kieno išveiktai radikalizme. Kooperacijos radikalizmo šiandien dar nemato, nei mūsų eiliniai socialistai, kurie tiki tik į revoliucijas ir valstybės vienybę — nei kapitalistų politikieriai, kurie kooperaciją skaito visai nepavojinga, dėl to, kad ji nekelia kruvinos revoliucijos, neapstaalauja prievartos.

Kaip gi auklėti jaunąją kartą kooperacijai?

Bepiga augti vaikui kooperatorių šeimynoje. Daug tokių išauklėtų kooperatorių atvažiavo čia iš Suomijos, Švedijos, Danijos ir kitų šalių ir buvo Amerikoje pirmaisiais kooperacijos pionieriais.

Tad ir mūsų kooperatorių dar neskaitydama čia būrelis, lai rūpinasi savo vaikams įskiepti kooperacijos pamylėjimą. Išlikimybę kooperatyvui krautuvei ir draugijai, vienybės dvasią su kitais kooperatoriais. Bus labai pravartu tėvų kooperatorių vaikams dalyvauti kooperatorių pasilinksmimuose, išvažiavimuose, vakaruose. Idejos draugingumo ir solidarumo lai ima daigus leia-

darbininkų kovą už naują gerą ir teisingą socializmo, 2) lietuvių tautos kovą už laisvę ir nepriklausomybę, kaip politinę, taip ir ekonominę, 3) idejinę kovą krikščionių su Kristaus priešinkais dėl pasaulio teisės ir dėl priartinimo Dievo Karalystės ant žemės.

L. D. K. S. nesitenkina tik žūrežimu į visas tas kovas. Ji prie jų prisideda ir veikliai jose dalyvauja, tūredama prieš akis ketveriopą idealą: socialį, politinį, ekonominį, tikybinį ir tautinį.

Socialis idealas. Dabartinė tvarka neapribo kapitalizmo negali patenkinti katalikų darbininkų. Toji tvarka yra paremta neteisingumu, nelygybėmis ir skriaudomis. Kapitalui nuolat besikoncentruojant mažo žmonių skaičiaus rankose, auga turtelių galybė, gėbūmas ir besėdžiškumas; dranga su tuo didėja milijonų darbo žmonių vargata ir auga nepasitenkinimas. L. D. K. S. savo socialį idealą mažo tokioj tvarkoj, kurioje visų galėtų jausties broliais ir bendradarbiais bendram tikslui — visų gerbūviui; kur niekas neturėtų turty per daug, tai yra tiek, kad tie turty virstų jam pavojumi ir apsunksinimu, — bet kad kiekvienas turėtų pakankamai gražiam ir patogiam gyvenimui. Toje naujoje socialėje tvarkoje turėtų būti užtikrinta ir apsaugota asmens laisvė ir individualybė, kurios pilnai pietotei valstybė neturėtų statyti kliūčių.

Politiniai-ekonominis idealas. Kad aukščiau aprašytas socialis idealas galėtų būti lengviau vykdomas reikalinga nauja politiniai-ekonominė tvarka, paremta amžiniais Dievo aprėiktais dėsniais: visuotinos visų žmonių ir tautų brolybės, žmogaus angstos vertybės, atsakomybės ir darbo. L. D. K. S. ekonominiai politinis idealas — tai viso pasaulio darbo žmonių broliškas susivienijimas ekonomijos reikalais; nauja ekonominė tautų sąjunga, kooperacijos pamatais sukurta; pasaulinis pramonės ir prekybos parlamentas, kurį sudarytų atstovai laisvų tautų, susidėjusių į Sąvienytas Pasaulio Valstijas. L. D. K. S. troškta, kad Sav. Am. Valstijos vadovautų to idealo siekime.

Tikybinis idealas. L. D. K. S. tikybinis idealas tai visiška vienybė ir harmonija tarp žmonių valios ir darbu — ir Satvetojo; tai dažnas vienijimasis su Kristumi Eukaristijoje; tai tikėjimas ir meilės viešpatavimas žmonių širdyse; tai Kristaus Bažnyčios laisvė ir klestėjimas; tai pagaliaus, po mirties, susivienijimas amžiniais sutvėrimu su Sutvėrėju būsimame gyvenime.

Tautinis idealas. Lietuvos demokratinė respublika, pasiekusi savo teisėtą etnografinį sienų, įvykinusi savo laisvę ramybėje, žmogaus ir piliečio teises, pareikšusi gerbūvių, augles kultūros, švietimo, visiame pasauliai pavyzdžia laisvės, tvarkos ir demokratizmo.

Ty idealų siekdam L. D. K. S. nuolatato savo veikimui šitokius principus:

a) L. D. K. S. laikosi privatinės nuosavybės dešinio, kurs turėtų likti pamatinis dėsnių ateities sutvarkymo, nes tasai dėsnių gali geriausiai užtikrinti ir apginti individualų laisvę ir plėtotę. Tačiau L. D. K. S. reikalauja, kad privatinė nuosavybė būtų apribota pagal to, kaip reikalauja augstesnieji principai: lygybės, teisingumo ir brolybės.

b) moralė ir intelektualė žmogaus ir tautos vertybė turi pirmenybę už asmens ar tautos materialius turtus.

c) L. D. K. S. skaito save šaka pasaulinio krikščioniškos demokratijos judėjimo, su kuriom ji solidarizuoja ir eina išvien. Ji laukia prasipalėti tam judėjimui tarpe Amerikos krikščionių darbininkų kitų tautų, prie kurių ir ji savo pajėgas netruks prijungti. Ji skaito savo artimiausiąsias minties ir darbo drangas Lietuvos krikščionių darbininkas, susisipetinusios į Lietuvos Darbo Federaciją. Pagaliaus ji kelia Krikščionių Darbininkų Internacijonalo obalsi ir pasiryžus prisidėti.

d) L. D. K. S. skaito politinę darbininkų akciją būtinai reikalinga vykinimui savo socialų tikslų. Ji remis pastangas ty Amerikos darbininkų, kurie dirba įsteigimui Amerikoje politinės darbo žmonių partijos su konstruktyviais, o ne revoliucijiais tikslais. Tokiai partijai susidarius, L. D. K. S. parems tą partiją visomis savo pajėgomis. L. D. K. S. remis Lietuvos Darbo Federaciją.

e) L. D. K. S. remis darbininkų unijas, kurių programa neprieštaras L. D. K. S. pamatinims dėsniams, ragins savo narius į jas dėtis, ir stengsis nešti į tas unijas krikščioniškai-demokratišką mintį ir dvasią.

d) L. D. K. S. žituri kooperacijos judėjimą (Ročdelio principais einantį), kaip į naudingiausią ir praktiškiausią darbininkų judėjimą, kurį sekmingai vykdyti demokratiją ir lygybę, kelia žmogaus vertybę ir kapitalistinę sistemą evoliucijos keliu kelti ir bendradarbiavimo sistemą. Užtat L. D. K. S. ragins savo narius steigti įvairių rūšių kooperatyvus, kaip antai: suvartojimo, kredito, ūkio, ir ypač ruošties prie svarbiausios kooperacijos rūšies vykinimo: būtent gaminių kooperacijos.

e) Politinė demokratija be demokratijos industrijose virsta tik piktu žaish kapitalistų rankose ir priemone masėms pavergti. Todėl L. D. K. S. ragins savo narius ruošties ateičiai vykinti gyvenimam pramoninę demokratiją; tuo tikslu kilti ir abelname išlaviniame, moksle ir ypač ingty specialio išlaviniame ir teoretinio mokslo savo darbo šakose, kad patapus supratingais ir kompetentingais pramonijos pasaulio piliečiais, kad ateityje panaudojus savo mokslą, laisvę ir intaką paties pramonės vedime ir jos tvarkyme ir kad toki būdu nešus savo svarbią dalį į pasaulio gerą ir teisingumą.

LAISVAS KANPELIS

SERGANCIOS MOTERYS
JUSU ATYDĄ
Dr. GEDVYLOS gydovėlis sugrąžina sveikatą šimtams nerūpestingai
senų, kuriose būvę nelaimingais ir priesaikomis tuoti moterukiai ligę.
MOKŲS MONTAUS—Stebuklingas vaistas, nervus ir vias maitina
tarsi iš naujo, sugrąžina KAINA 60 centų
ANTIBIOTIKON—Sveikatos šaltiniai padidina gyvybę, reikalingi kas
vaduoti moterai. KAINA 60 centų
GYVASTIES ELINIURIUS—Stebuklingas vaistas nuo Reumato
Sąnarių ir užsikimšusių širdies dvi vyrai ir moterys. KAINA
COLINIS LINIMENTAS—Geras trintinas nuo visų ligų.
KAINA
Ties vaistai parduodami per poštą po aplydimą
su apskaita užtikinama didelis naibinis kokybės. Beve
suaug. **UŽKASA LIGUOVIKA** TERNANKA—50 centų
GOODWILL DRUG COMPANY, 1926 Jee Campar Ave.

